

Af Niels Andersen, Svendborg

Svendborgs Råger. Opdatering 2018.

For 15. år i træk har jeg besøgt Svendborgs Rågekolonier. I forhold til udgangspunktet i 2004 er bestanden skrumpet ind med 12 par, og har faktisk været for nedadgående alle de sidste 4 år.

Rågen er Svendborgs signaturfugl og der yngler næsten 1200 par i og ved Svendborg. Jeg påbegyndte mine systematiske optællinger i kolonierne i 2004. Dengang forlød det nemlig, at Rågebestanden eksploderede, så for at dokumentere den udvikling, satte jeg mig for at besøge kolonierne og sætte tal på størrelsen.

I 2004 var der endnu ikke tænkt på storkommunen Svendborg (der kom til også at omfatte Egebjerg og Gudme Kommuner), derfor optalte jeg kun i selve Svendborg Kommune, og det er dette oprindelige område, jeg har fortsat mine optællinger i.

Ved påbegyndelsen af arbejdet i 2004, var der blot 20 beboede kolonier, men da Rågerne flytter rundt, må optællingerne nu omfatte besøg på 53 lokaliteter, hvoraf 28 kolonier har været beboet i år. Ofte kan tidligere kolonier blive beboet igen, så der er ingen genvej: Alle steder må besøges. Og ofte er det ikke gjort med et enkelt besøg, for hvis der ikke er liv og aktivitet i og omkring en koloni, kan det blive nødvendigt at slå fast, om det er reelt.

Jeg har i 2018 besøgt kolonierne i tidsrummet 30. marts til 15. april, altså før træerne får blade, som kan skjule rederne, som ofte befinder sig 25 m oppe i trækronerne.

I mit skema på side 3 er vist udviklingen i kolonierne over de sidste 15 år.

I kolonien i Braten Skov på begge sider af Svendborgsundbroen er der gode muligheder for at studere Rågens privatliv 20 m over jorden. Foto: Erik Thomsen.

Som forventeligt, så er langt den største del af rederne anbragt i bøgetræer, men også andre træarter finder nåde for Rågen, hvilket fremgår af mit skema her på siden, og som dækker de seneste tre år.

Rågernes foretrukne redetræer de seneste tre år.

	2016	%	2017	%	2018	%
Bøg	889	73	872	73	849	72
Ask	164	14	125	10	113	10
Ahorn	67	6	62	5	61	5
Eg	44	4	38	3	79	7
Rødel	27	2	77	6	51	4
Birk	13	1	12	1	12	1
Lind	8	<1	6	<1	7	<1
Rødgran	2	<1				
Kirsebær			1	<1		
Lærk					5	<1
I alt	1214	100	1199	100	1167	100

Jeg kan således gøre rede for hvert eneste træ og antallet i hver eneste koloni over de seneste 15 år.

Det største antal reder i et enkelt træ har i år været 14.

Sidste år (2017) blev der ifølge Jægerråd Svendborg nedlagt 1879 Rågeunger i perioden fra 1. maj til 15. juni. Tallene omfatter den såkaldte regulering i kolonierne, og dækker også bekæmpelse udenfor "den gamle Svendborg Kommune", men renser man tallene for kolonier udenfor denne, når tallet op på 886.

Generelt bryder jeg mig ikke om, at fugle efterstræbes i deres yngletid. Det sker da også på

grund af et smuthul, som gør, at visse arter kan reguleres, selvom de ikke har en jagttid. For Rågen gælder undtagelsen, at de kan skydes af lodsejeren efter en skriftlig tilladelse fra staten. Denne kan dog uddelegeres, i Svendborg altså til Jægerråd Svendborg. Reguleringen begrundes med, at fuglene gør skade enten på afgrøder eller på menneskers sundhed ved at de larmer for meget. Tidligere havde kommunen også tilladelse til at bekæmpe voksne fugle. Mine optællinger giver ikke belæg for at intensivere "reguleringen" i ynglekolonierne.

Da jeg i sin tid påbegyndte optællingen af de svendborgensiske kolonier, håbede jeg, at andre ville tage handsken op og udføre tilsvarende i de øvrige fynske kommuner. Det har ikke været tilfældet, så indtil nu er Svendborg den eneste kommune, hvor bestandsudsvingningerne kan følges de seneste 15 år.

Niels Andersen,

DOF-Fyns kommunerepræsentant i Svendborg

Rågekolonien i Braten Skov ligger med fin udsigt ud over Svendborgsund og Det Sydfynske Øhav. Foto: Erik Thomsen.

Rågekolonierne i Svendborg 2004-2018, optalt antal formodet beboede reder ~ par

	Lokalitet	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
1	Pavevænge, Lehnskov	12	5	8	8	3	20	5	7	8	3	0	0	0	0	0
2	Svendborg Storcenter Nybolig	2	7	5	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Aldersro, Vandværksvej	11	14	11	9	11	12	37	19	14	8	29	41	42	20	0
4	Christiansmindeskoven	57	49	97	77	79	54	63	76	89	63	44	69	44	49	40
5	Hallindskov	131	97	112	121	148	162	136	143	94	87	74	70	55	0	0
6	Rubjerg Skov vest	158	131	165	157	153	203	186	147	156	114	71	122	100	104	113
7	Rubjerg Skov øst	27	22	31	33	25	35	40	44	57	57	40	79	85	112	58
8	Tyveskoven	32	32	42	42	30	17	4	5	0	0	0	0	0	0	0
9	Tankefuld	174	188	204	203	207	229	210	219	184	186	206	224	242	202	245
10	Politistationen, Tvedvej	76	62	71	57	43	48	33	45	31	34	43	36	26	19	30
11	Holbølsminde og Christianshøj	41	47	54	55	47	62	74	82	61	42	50	47	40	47	59
12	Rottefældeskoven, Tvedvej øst	54	54	74	71	89	84	87	49	31	32	25	29	26	24	31
13	Rottefældeskoven, Tvedvej vest	20	28	47	62	79	69	53	47	29	26	37	25	11	9	8
14	Store Byhave	69	60	69	56	47	73	94	104	74	88	108	149	159	144	89
15	Skovsbo	30	29	39	50	33	43	63	103	106	74	41	54	42	18	0
16	Smørmosekov, Thurø	62	91	106	121	135	118	113	123	109	100	61	0	0	0	0
17	Åbyskov/Vængemose syd	108	40	110	94	92	140	110	100	52	67	35	57	83	6	12
18	Åbyskov/Vængemose nord	28	34	30	22	20	13	8	11	60	14	7	6	5	7	9
19	Kohave ved Troense	52	62	38	35	37	28	12	0	5	0	0	0	0	0	0
20	Horseskov	35	20	21	19	19	23	15	14	5	15	11	8	13	12	7
	I alt	1179	1072	1334	1285	1293	1433	1343	1338	1165	1010	882	1013	973	773	701
21	Byparken		1	0	1	5	8	10	14	10	14	3	0	5	3	5
22	Tipsgården, Hellegårdsvej		2	0	4	3	0	0	0	0	0	0	8	0	0	0
23	Østerskov, Thurø			16	13	6	4	0	2	4	9	111	92	80	102	127
24	St. Byhavevej ved Kobberbækken			5	8	11	42	48	44	60	47	85	66	18	26	82
25	Broerne, Skovsbovej				2	22	0	0	0	0	0	0	4	2	1	2
26	Fruerskovvej ved nr. 33				5	9	8	3	4	6	5	0	0	0	0	0
27	Åbyskov, Dalmoosevej nr. 6 og 8					16	0	0	3	28	3	17	3	0	37	41
28	Neergårdsmindeskoven, Thurø					15	14	0	0	3	3	10	24	8	4	3
29	Voldgade, P-plads						1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
30	Ryttervej ved nr. 66						1	0	1	0	0	6	2	1	0	0
31	Gyldenbjergsvej ved Vestre Skole						1	2	3	5	4	1	0	0	0	0
32	Egensevej ved nr. 3							1	0	0	0	0	0	0	0	0
33	Svendborg Idrætscenter								6	1	0	0	0	0	0	0
34	Midtermosen, Thurø								17	9	18	13	8	14	6	6
35	Nyborgvej ved Ørkild								15	8	0	0	0	0	0	0
36	Caroline Amalie, Plejecenter								4	17	10	24	17	17	17	20
37	Strandvej/Skt. Jørgens Park									5	6	9	5	0	0	0
38	Rantzausminde, Efterskolevej									1	0	0	0	0	0	0
39	Skovsbo, syd for Skovsbovej									11	8	0	2	5	3	0
40	Tved, Hellet ved nr. 99										20	12	9	2	0	0
41	Tved, Bjørnøvej ved nr.68											2	1	0	1	1
42	Frederiksgade, ved jernbanen											1	3	3	2	2
43	Braten Skov v. broen												11	45	138	87
44	Skovsbovej ved nr. 61												1	1	0	0
45	Odensevej ved nr. 34												1	1	0	0
46	Tved Præstegårdshave												3	3	0	0
47	Thomasminde													7	10	13
48	Rantzausminde Børnehave													7	0	0
49	Høje Bøge													6	0	0
50	Dronningholmsvej													3	6	22
51	Rantzausmindevej ved nr. 148													1	3	2
52	Christinedalskoven													12	63	48
53	Sofielundskoven														3	5
54	300 m nord for Skovsbo Strand														1	0
	I alt	1179	1075	1355	1318	1380	1512	1408	1451	1333	1157	1176	1273	1214	1199	1167
	Redegennemsnit pr koloni	59,0	48,9	61,6	50,7	51,1	56,0	56,3	50,0	41,7	39,9	40,6	38,6	33,4	37,5	38,9

Kort over Svendborgs Rågekolonier gennem alle årene. De aktive kolonier i 2018 er markeret med lysende grøn prik, mens kolonier, der nu er forladt, er markeret med rødt.